

Nr 1445

av herr Åsling och fru Söder
om åtgärder för att begränsa utsläpp av svavel vid användning av
eldningsolja.

Användningen av fossila bränslen, främst olja, har ökat kraftigt under senare år och successivt skapat allt större miljöproblem. Det torde nu råda allmän enighet om nödvändigheten av att bringa ned utsläppen från industrier, värmecentraler och andra förbrukare av fossilt bränsle till en så låg nivå som möjligt. Vi har visserligen i Sverige varit förskonade från den typ av akuta luftföroreningskriser som har förekommit i större städer utomlands, men exempelvis Sveriges case study inför årets FN-konferens visade med all önskvärd tydlighet att de långsiktiga skadorna är verkligen hotande.

Naturvårdsverket har i sina förslag till Kungl. Maj:t föreslagit en sänkning av svavelhalten i tjocka eldningsoljor till max 1 %. Denna sänkning från max 2,5 % till max 1 % svavel skulle genomföras successivt i hela riket med början i de mest utsatta regionerna. Vid sidan av detta allmänna nedtrappningsprogram har koncessionsnämnden för miljöskydd i allt större utsträckning föreskrivit max 1 % för större oljeeldade anläggningar. Den ökade efterfrågan på lågsvavlig olja både i Sverige och utomlands har givetvis lett till en prisdifferens mellan hög- och lågsvavliga oljor. För Europas del torde behovet för närvarande täckas av naturligt lågsvavliga råoljor, som inte fordrar någon extra behandling vid olje- raffinaderierna. Inom några år måste emellertid avsvavlingsanläggningar tillkomma för att täcka den ökade konsumtionen av lågsvavliga tjockoljor. Prisskillnaden mellan hög- och lågsvavliga oljor bestäms helt av marknadsläget för respektive produkter och baseras således inte på någon kostnad för avsvavling i raffinaderierna.

Det finns mot bakgrund av dessa förhållanden anledning att pröva om den väg för att bemästra utsläppen som vi valt här i landet är den rätta eller den enda rätta. Från miljövärdssynpunkt kan uppenbarligen avsvavling av rökgaser ge ett bättre resultat för miljön än nuvarande lågsvavliga oljor med max 1 % svavel. Normalsvavlig tjockolja innehåller 2-2,5 % svavel. Med rökgasavsvavling fordras en effektivitet av 80 % för att nå ett utsläpp motsvarande 0,5 % svavel i oljan. Det är t. o. m. möjligt att ta bort så mycket svavel ur rökgaserna att det motsvarar endast 0,3 % svavel i oljan. Det finns i dag inom landet en känd och tillämpad teknik för rökgasavsvavling.

Eftersom luftföroreningsproblemen i allra högsta grad är internationella, ägnas nu dessa frågor en allt större uppmärksamhet såväl av myndigheter som av företag över hela världen. Mycket stora resurser med stöd från både samhälle och kraftindustri satsas i dag i USA, Japan och

Tyskland. I Sverige har specialföretag på området erhållit lån från STU för utvecklingsarbete på området. Uppenbart är att företag i både USA och Västtyskland varit framgångsrika när det gäller att utveckla processer och utrustning för avsvavling av olja, och företag där liksom i Sverige är inriktade på att ta upp konkurrensen inom denna sektor den dag skillnaden i pris mellan lågsvavlig och normalsvavlig olja överstiger kostnaden för rökgasavsvavling, vilket kan väntas inträffa inom en inte alltför avlägsen framtid.

För svensk industri och teknologi hade det varit angeläget att på detta område, som snabbt kommer att tillväxa i betydelse, kunna konkurrera med likvärdig eller bättre teknik. Den politik som vi här i landet har slagit in på, dvs. med användning av lågsvavliga oljor, ger inte den stimulans till teknisk konkurrens på lika villkor som vore önskvärd. Om den högsta tillåtna svavelhalten i eldningsolja sänktes till 0,5 %, skulle detta på ett helt annat sätt än som nu är fallet stimulera till teknisk utveckling av avsvavlingsanläggningar. Det är heller inget orimligt anspråk, eftersom ett utsläpp om 0,5 % svavel i realiteten torde ligga över utsläppen från anläggningar som eldar med högsvavlig olja men är försedda med rökgasavsvavling. Vid en mera långsiktig och planmässig omsorg om miljövården vore det bättre att maximera svavelutsläppet. Med detta synsätt skulle man alltså kunna ange maxiutsläppet till 10 kg svaveldioxid per ton olja. Med hänsyn till ekonomi och avfallsproblem framstår det dock inte för dagen som ett gångbart alternativ för vanliga värmecentraler o. d.

Ett annat sätt att påskynda utvecklingen mot bättre metoder är att införa någon form av miljöavgift, förslagsvis i storleksordningen 1 500 kr. per ton i atmosfären utsläppt svaveldioxid. Dylika former av avgifter diskuteras för närvarande i USA.

Att miljövård kostar pengar är en sanning med många modifikationer. Det nuvarande nedtrappningsprogrammet syftar till att bibehålla 1970 års utsläppsnivåer - ett år då vi hade ett utsläpp av ca 900 000 ton svaveldioxid som torde ha orsakat enbart korrosionsskador till ett värde av ca 300 milj. kr. Övriga skador är svårare att uppskatta och visar sig först på längre sikt. Ur enbart snävt ekonomisk synvinkel skulle således en skärpt politik på det här området t. o. m. kunna bli lönande. Eftersom luftföroreningar av det här slaget sprids över mycket stora avstånd är det också av synnerlig vikt att vi gentemot utlandet kan redovisa ett kraftigt och målmedvetet handlingsprogram. Detta därför att vi skall kunna utöva påtryckningar för internationella åtgärder. Utsläppen i England och Västtyskland och andra länder på den europeiska kontinenten påverkar som bekant påtagligt miljön, framför allt i södra Sverige. I Västtyskland diskuteras nu med växande intensitet en sänkning av utsläppen till den gräns som vi här tidigare i motionen talat om, dvs. i första hand 0,5 % svavel. Den diskussionen förs mot bakgrund av att det nu anses vara tekniskt och ekonomiskt fullt realistiskt att ställa dessa krav. Det finns således all anledning att närmare följa utvecklingen utomlands och dimensionera våra egna åtgärder på miljövårdsområdet i vad avser både

lagstiftning och teknik på ett sätt som står i överensstämmelse med utvecklingens krav. Självfallet måste därvid hänsyn tagas till näringslivets möjligheter att klara de ökade investeringar som det kan bli fråga om ävensom statens möjligheter att stödja investeringar av denna karaktär.

Med stöd av det ovan anförda hemställs

att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte begära en skyndsam utredning av hur utsläpp av svavel vid användning av tjocka eldningsoljor på lämpligaste sätt skall begränsas, varvid användning av system med rökgasavsvavling särskilt skulle stimuleras i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 24 januari 1973

NILS G. ÅSLING (c)

KARIN SÖDER (c)